

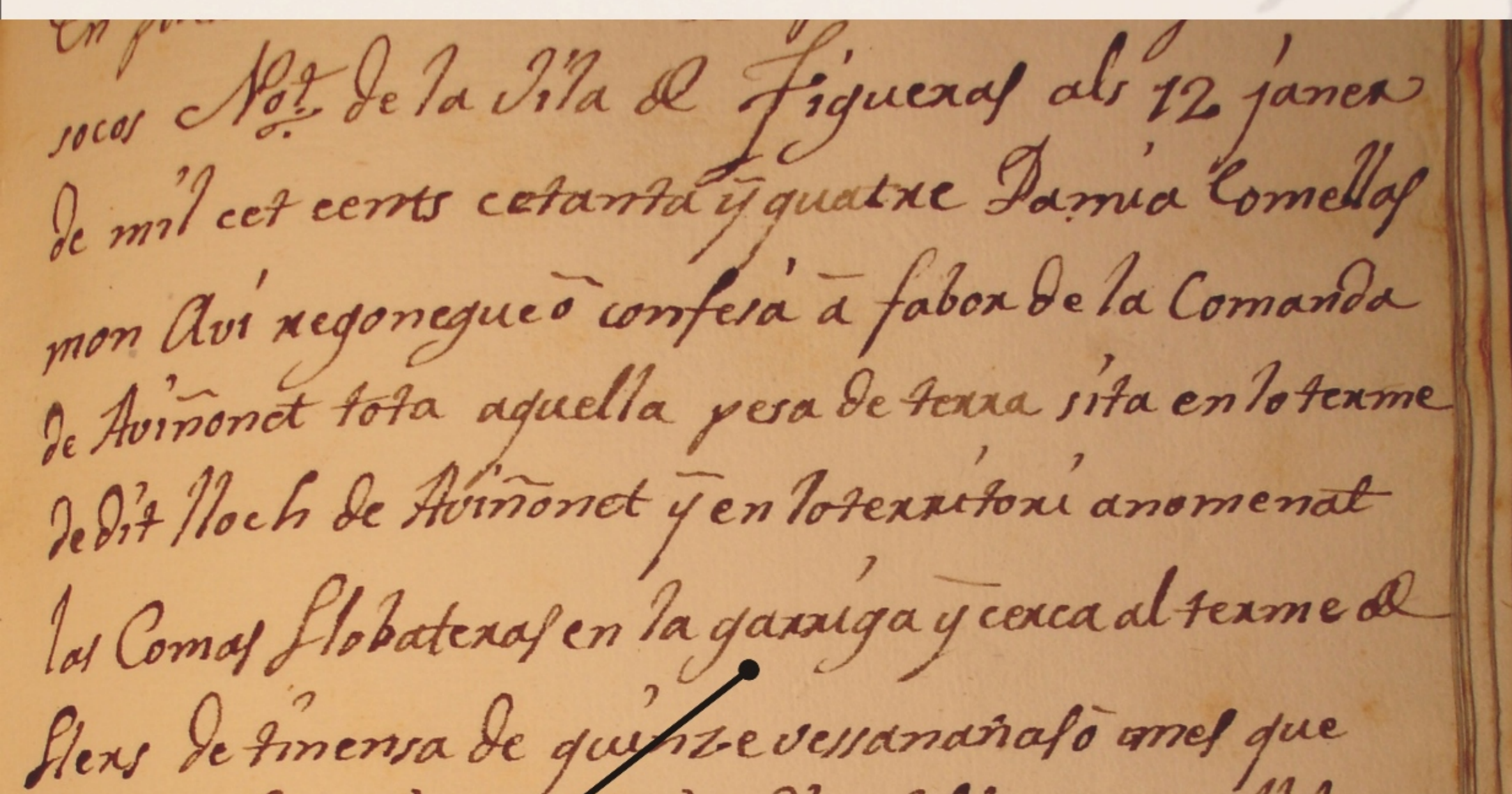

La Garriga
d'Empordà

La seva *història*

La influència de l'home sobre un territori sempre depenia, en el cas de la nostra cultura occidental, del concepte de la propietat. A Catalunya, específicament, podem parlar de dues formes diferenciades de tinença: la propietat o senyoria directa i la propietat o senyoria útil.

Canvis de propietat, canvis de paisatge

Fons: Arxiu particular família Comellas; detall del llibre titulat Llibre de Notas de mi Pera Comellas comensant en lo any de 1716, que serví a diverses generacions de la família.

Propietat directa: drets legals sobre la terra, inclou també la propietat útil i per tant el dret de cobrar una part de qualsevol rendiment que se'n treu.

Propietat útil: dret de treballar la terra, segons les condicions del contracte d'establiment, i l'obligació de pagar una part del de la collita al senyor directe.

El senyor de Llers era el comte de Peralada i el de Vilanant el duc d'Híjar. A la Garriga d'Avinyonet, on tenim més dades sobre la història de la propietat, el senyor era l'orde militar de Sant Joan de Jerusalem, anomenat també dels hospitalers, que tenia una seu administrativa (una comanda) al poble. Veiem com primer la propietat útil, i després també la directa, canviava de mans a Avinyonet:

L'orde dels **hospitalers** és el senyor del castell d'Avinyonet propietari directe de les terres de la Garriga des del **segle XIII**.

Els Hospitalers **estableixen** parts de la Garriga als pagesos dels futurs grans **masos** d'Avinyonet (mas Serra, Comellas, Falgarona, Rissec) per a pastura, devesa o, si és apte, per a conreu de vinya i olivera. (s. **XIV-XVI**).

Una altra part de la Garriga s'estableix al **comú** del poble. Les terres comunals primer serveixen els habitants sense propietats per pastura, recollida de llenya o fruits (s. **XVI-XVII**).

Els grans masos divideixen les seves terres i **subestableixen** parcel·les petites a **petits propietaris** d'Avinyonet i pobles veïns. En gairebé tots els contractes ignoren els fins aleshores senyors directes i se l'atribueixen a ells mateixos. Les terres del comú també es reparteixen entre les famílies del poble. (s. **XIX**).

La Garriga d'Empordà